

SREP 2023

Rezultati

December 2023

BANKA SLOVENIJE

EVROSISTEM

Naslov: SREP 2023 Rezultati

Številka: december 2023

Kraj: Ljubljana

Izdajatelj:

Banka Slovenije

Slovenska 35, 1505 Ljubljana, Slovenija

www.bsi.si

Elektronska izdaja: <https://www.bsi.si/financna-stabilnost/nadzor-bancnega-sistema/nadzorniska-razkritja/proces-srep>

Uporaba in objava podatkov ter delov besedila
sta dovoljeni le z navedbo vira.

Gradivo je bilo potrjeno na seji Sveta Banke Slovenije 5.
decembra 2023.

© Banka Slovenije

This publication is also available in English.

Kazalo

Uvod	4
1 Ocene SREP	5
2 Kapitalske zahteve in presežek kapitala	8
3 Kvalitativne ugotovitve	10
Povzetek	11

Uvod

Proces nadzorniškega pregledovanja in ovrednotenja (SREP) je letos potekal v obdobju negotovosti glede gospodarskih obetov in dinamike na finančnih trgih.

Kljub negotovim gospodarskim razmeram, visoki inflaciji in posledično višjim obrestnim meram, vojni v Ukrajini, vojni na srednjem vzhodu ter pretresih na finančnih trgih zaradi propada bank v ZDA in Švici bančni sektor v Sloveniji ostaja odporen na učinke tovrstnih dogodkov. Banke v Sloveniji še naprej ohranjajo trden kapitalski in likvidnostni položaj, čeprav so med bankami razlike precejšne.

V preteklem letu so banke v Sloveniji izboljšale in okrepile upravljanje tveganj, zato se je skupna ocena SREP na ravni sistema izboljšala. Izboljšanje je rezultat napredka upravljanja tveganj na vseh štirih elementih ocenjevanja SREP: tveganje poslovnega modela, notranje upravljanje in upravljanje s tveganji, tveganja za kapital ter likvidnostno tveganje.

Eksogeni šoki kot posledica finančnih, geopolitičnih in makroekonomskih tveganj so prispevali k nadaljnji previdnosti nadzornikov pri nadzoru bank. Banka Slovenije je bankam izdala več kvalitativnih ukrepov, ki so naslovili predvsem pomanjkljivosti pri obvladovanju tveganj notranjega upravljanja in upravljanje s tveganji, tveganja za kapital in likvidnost.

Na spletni strani Evropske centralne banke sta na voljo **SSM SREP metodologija** za pomembne institucije in **SSM LSI SREP metodologija** za manj pomembne institucije pod neposrednim nadzorom Banke Slovenije.

V nadaljevanju so povzeti rezultati cikla SREP za leto 2023 za banke v Sloveniji.

Skupna ocena SREP (navadno povprečje ocen SREP) je skozi leta dokaj stabilna, v zadnjih letih je opazen trend izboljševanja ocen, skladno s postopno izboljšavo ocen posameznih tveganj. Skupna ocena SREP se je v zadnjem ciklu SREP izboljšala z 2,4 na 2,3¹, in sicer sta se najbolj izboljšali oceni SREP za področje notranjega upravljanja in upravljanja s tveganji ter likvidnostno tveganje.

Notranje upravljanje in upravljanje s tveganji je že vrsto let ena od nadzorniških prioritet, zato smo v zadnjih letih izvajali intenziven nadzor na tem področju. Bankam smo izdali več priporočil oziroma zahtev za odpravo ugotovljenih pomanjkljivosti in nepravilnosti, kar se je odrazilo na izboljšanju agregatne ocene na področju notranjega upravljanja in upravljanja s tveganji.

Skupna ocena likvidnostnega tveganja se je izboljšala z 2 na 1,8. Kljub spomladanskim pretresom na finančnih trgih zaradi propada nekaterih bank v ZDA in Švici ohranjajo banke v Sloveniji ugoden likvidnostni položaj predvsem zaradi strukture obveznosti, v katerih je, po večjem odplačilu virov TLTRO², le manjši delež grosističnega financiranja. Prevladujejo predvsem vloge prebivalstva, ki so razpršene in stabilne.

Skupna ocena tveganja poslovnega modela se je v letošnjem ciklu SREP izboljšala z 2,5 na 2,4. Višji neto obrestni prihodki so vodili v višjo donosnost lastniškega kapitala. Ta je konec leta 2022 na ravni sistema znašala 14,7 % in se je v prvem polletju 2023 še dodatno povečala na 16,5 %. Poleg tega je bankam uspelo povečati stroškovno učinkovitost, kar je dodatno vodilo v zmanjšanje tveganja dobičkonosnosti in prispevalo k izboljšanju ocen za tveganja poslovnega modela.

Pri tveganjih za kapital se je v letu 2023 izboljšalo predvsem kreditno tveganje, saj se je delež nedonosnih posojil v letu 2022 dodatno zniževal in je bil v prvem polletju 2023 zgodovinsko na najnižji ravni 1,5 %. Tržno in obrestno tveganje se je nekoliko poslabšalo zaradi sprememb tržnih cen dolžniških vrednostnih papirjev kot posledica višjih obrestnih mer, vendar pa ocenjujemo, da je tveganje, da bi bile banke prisiljene v tržno prodajo teh sredstev pred dospelostjo, majhno, saj imajo banke ugoden likvidnostni in kapitalski položaj, poslovni modeli pa se osredotočajo na zbiranje vlog ter kreditiranje gospodarstva in prebivalstva.

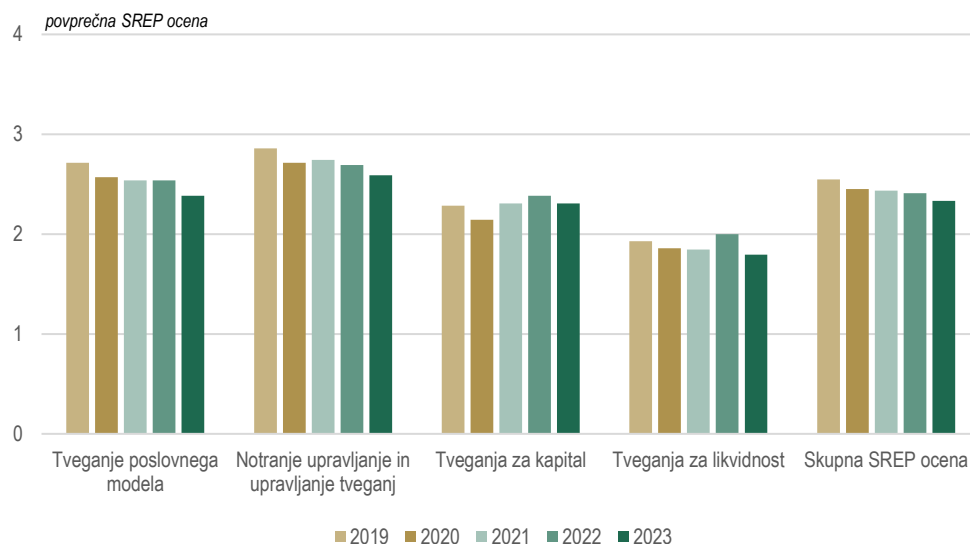
Razvoj ocen po posameznih tveganjih skozi čas je razviden na sliki 1.

¹ Lestvica ocen SREP:

Ocena	Raven tveganja
1	nizko tveganje
2	srednje nizko tveganje
3	srednje visoko tveganje
4	visoko tveganje

² Angl. *Targeted longer-term refinancing operations Pillar 2 Requirement* – operacije ciljnega dolgoročnega refinanciranja.

Slika 1: Prikaz povprečnih ocen SREP po elementih in skupne ocene SREP po ciklih SREP od leta 2019 do 2023

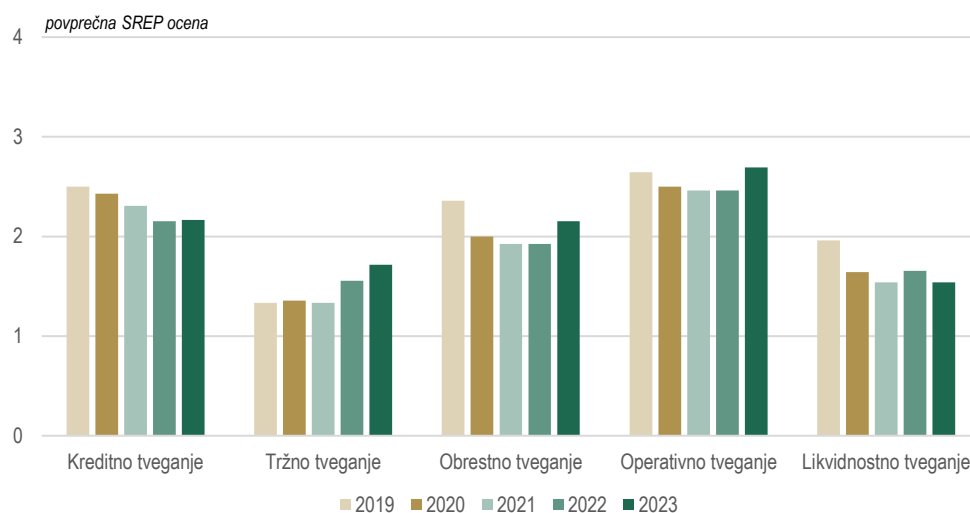

Vir: Banka Slovenije

Opomba: Podatki v celotnem dokumentu se nanašajo na bančne institucije v Sloveniji na konsolidirani osnovi.

Trend izboljšanja ocen v zadnjih letih je razviden tudi pri oceni inherentnega tveganja in kontrolnem okolju za pomembna bančna tveganja. V zadnjih letih je opazen trend izboljšanja ocen za kreditno tveganje, ki se je v letu 2023 ustavil zaradi poslabšanja gospodarskih kazalcev, negotovosti na trgu in spremenjenih obrestnih mer. Trend se je obrnil pri oceni tržnega in obrestnega tveganja zaradi dviga obrestnih mer v zadnjem obdobju ter pri oceni operativnega tveganja, v okviru katerega izpostavljamo pomembnost obvladovanja kibernetiskega tveganja.

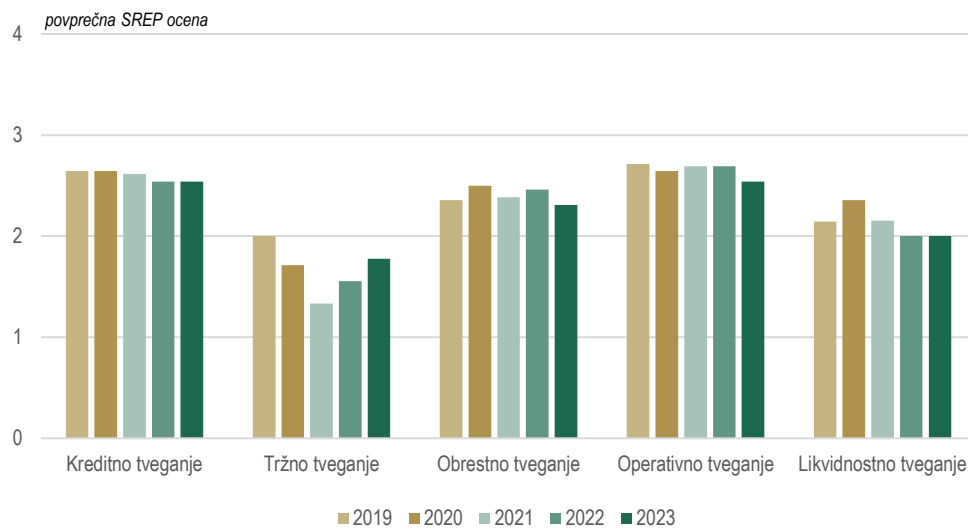
Slika 2: Povprečna ocena inherentnega tveganja po ciklih SREP od leta 2019 do 2023

Vir: Banka Slovenije

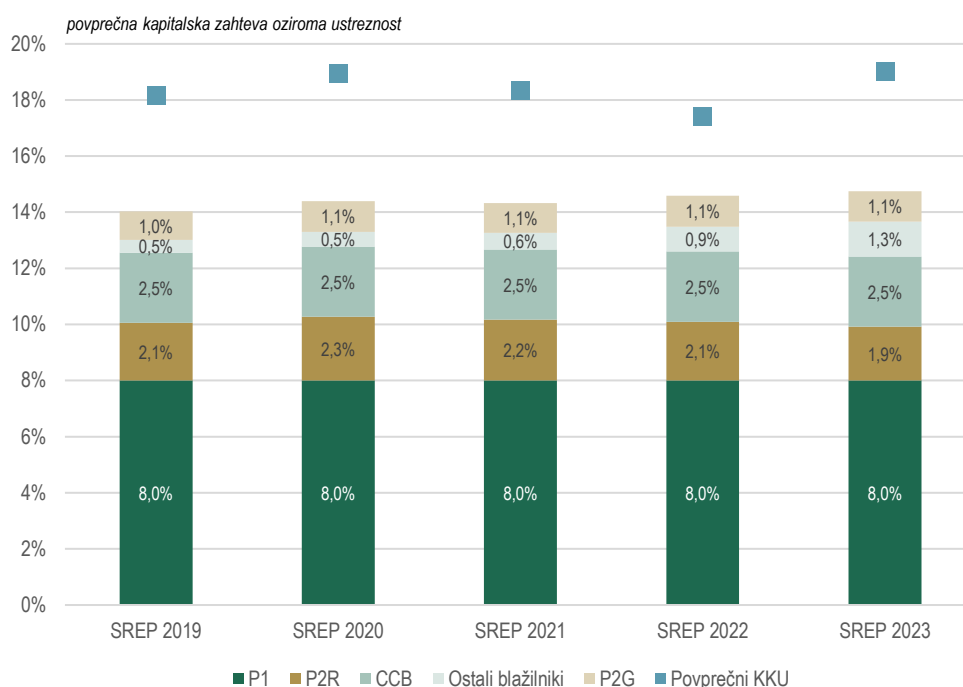
Na oceno kontrolnega okolja po posameznih tveganjih vplivajo tako ugotovitve iz stalnega in inšpekcijskega nadzora v tekočem ciklu SREP kot tudi uspešnost bank pri odpravljanju ugotovljenih pomanjkljivosti in nadgradnje kontrolnega okolja. Na splošno so ocene kontrolnega okolja po posameznih tveganjih stabilne, z izjemo tržnega tveganja, kjer se je ocena kontrolnega okolja v zadnjem obdobju poslabšala zaradi več ugotovljenih pomanjkljivosti na podlagi nadzorniških aktivnosti.

Slika 3: **Povprečna ocena kontrolnega okolja po ciklih SREP od leta 2019 do 2023**

Na podlagi procesa SREP za leto 2023 so se skupne kapitalske zahteve, ki bodo za banke veljale od 1. 1. 2024, nekoliko povečale in so na agregatni ravni ocenjene na 14,8 % tveganju prilagojene aktive. Povprečna raven kapitala vseh bank je konec septembra 2023 znašala 19 %. Simulacija presežka kapitala nad kapitalskimi zahtevami za leto 2024 kaže, da bodo vse banke in hranilnice v Sloveniji v januarju prihodnjega leta presegale kapitalske zahteve. Ocenjen presežek skupnega kapitala nad skupno kapitalsko zahtevo vključno z napotkom za leto 2024 na ravni bančnega sistema znaša 1,5 milijarde evrov.

Slika 4: Povprečje skupnih kapitalskih zahtev in napotka po ciklih SREP od leta 2019 do 2023 s stanjem količnika kapitalske ustreznosti

Vir: Banka Slovenije

Opomba: Tehtano povprečje s tvegano aktivo; stanje kapitalskih zahtev, oblikovanih v navedenem ciklu SREP, in ocena kapitalskih blažilnikov z veljavnostjo v prihodnjem letu; v zahtevi SREP 2023 je upoštevan proticiklični blažilnik za Republiko Slovenijo v višini 0,5%, ki ga morajo banke izpolnjevati od 31.12.2023 dalje; stanje količnika kapitalske ustreznosti konec leta za leta od 2019 do 2022 oziroma ob tretjem četrtletju za leto 2023.

Z izboljšanjem skupnih ocen SREP v zadnjih štirih letih se posledično znižujejo dodatne kapitalske zahteve (P2R³), ki znašajo 1,9 % tveganju prilagojene aktive. Kljub temu se bodo celotne kapitalske zahteve (OCR⁴) v letu 2024 rahlo povečujejo zaradi povišanja zahtev po vzdrževanju **kapitalskih blažilnikov** (kapitalski varovalni blažilnik – CCB⁵, ki je določen v skladu z Zakonom o bančništvu, ter makrobonitetni instrumenti – blažilnik za druge sistemsko pomembne banke, blažilnik sistemskih tveganj ter proticiklični kapitalski blažilnik), in sicer za 0,4 odstotne točke zaradi uvedbe proticikličnega kapitalskega blažilnika za Republiko Slovenijo.

³ Angl. *Pillar 2 Requirement*

⁴ Angl. *Overall Capital Requirements*

⁵ Angl. *Capital Conservation Buffer*

Napotek o dodatno potrebnem kapitalu (P2G⁶), ki ga morajo institucije izpolnjevati z navadnim lastniškim temeljnim kapitalom (CET1⁷) nad celotno kapitalsko zahtevo, ostaja v zadnjem obdobju stabilen v višini 1,1 %.

Kljub negotovim gospodarskim, makroekonomskim in geopolitičnim razmeram bančni sektor ostaja odporen in kapitalsko močan.

---

⁶ Angl. *Pillar 2 Guidance*

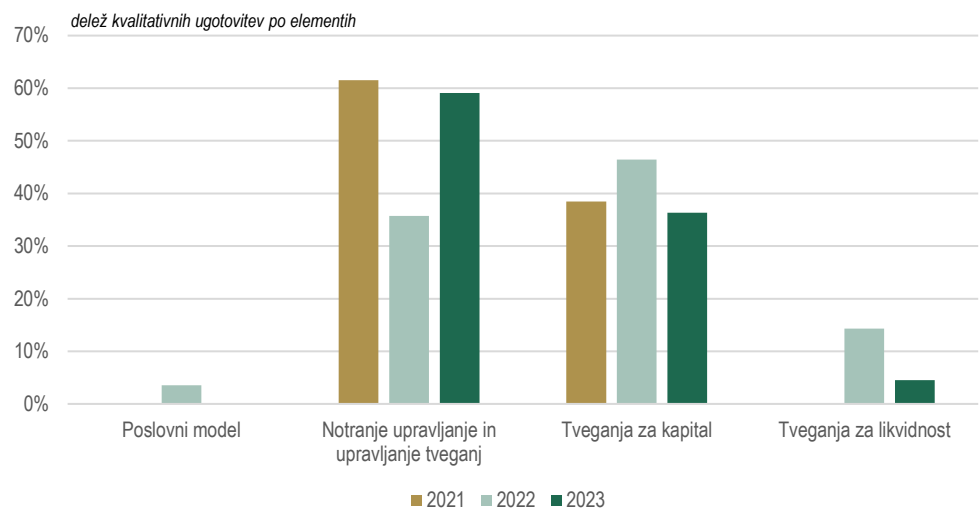
⁷ Angl. *Common Equity Tier 1*

Kvalitativne zahteve in priporočila, ki naslavlajo nadzorniške ugotovitve, so bila v ciklu SREP 2023 izdana večini slovenskih bank.

Več kot polovica zahtev in priporočil SREP naslavlja pomanjkljivosti na področju notranjega upravljanja in upravljanja tveganj (59 %), sledijo tveganja za kapital (36 %) in tveganja za likvidnost (5 %).

- Kvalitativne zahteve in priporočila na področju notranjega upravljanja in upravljanja tveganj so bili izdani več kot polovici slovenskih bank. Ugotovitve pri oceni notranjega upravljanja obsegajo predvsem pomanjkljivosti delovanja funkcij skladnosti poslovanja in notranje revizije, okvir delovanja in sestava nadzornega sveta, usklajenost upravljanja na ravni bančne skupine ter upravljanje internih aktov. Ocenjevanje delovanja uprave in nadzornega sveta je stalna nadzorniška prioriteta.
- Na področju tveganj za kapital se je delež kvalitativnih zahtev in priporočil nekoliko znižal glede na SREP cikel 2022. Ugotovitve pri tveganjih za kapital se nanašajo predvsem na načrtovanje kapitala in pripravo strategije ter na področje obrestnega tveganja v bančni knjigi (predpostavke za merjenje, upoštevanje »skritih izgub« iz naslova dolžniških vrednostnih papirjev, merjenih po odplačni vrednosti).
- Na elementu poslovnega modela v okviru cikla SREP ni bilo izdanih zahtev oziroma priporočil, medtem ko so na elementu tveganj za likvidnost zahteve in priporočila naslovila pomanjkljivosti na področju ILAAP⁸.

Slika 5: Delež kvalitativnih ugotovitev po posameznih elementih SREP po ciklih SREP od leta 2021 do 2023

Vir: Banka Slovenije

⁸ Angl. *Internal liquidity adequacy assessment process*

Povzetek

Rezultati cikla SREP za leto 2023 odražajo odpornost slovenskega bančnega sistema. Izzivi za banke so povezani predvsem z makroekonomskim okoljem, digitalizacijo, ki bankam omogoča konkurenčno prednost, a jih obenem dodatno izpostavlja operativnim tveganjem in tveganjem, povezanih z informacijsko tehnologijo, nujnostjo stabilizacije dobičkonosnosti na dolgi rok in ne nazadnje tudi podnebnimi tveganji.